

Oikaisuvaatimus kaupunkikehityslautakunnan päätöksestä 17.12.2024 § 204 Aurinkovoimaloiden mahdollisuudet ja vaikutukset maankäyttöön -selvitys

Kaupunkikehityslautakunta 11.02.2025 § 25
1788/02.08.00/2024

Valmistelu ja lisätiedot
yleiskaavapäällikkö Maija-Riitta Kontio, etunimi.sukunimi@porvoo.fi

Kuntalainen on tehnyt määräajassa oikaisuvaatimuksen (saapunut kirjaamoon 6.1.2025) kaupunkikehityslautakunnan päätöksestä 17.12.2024 § 204, jolla lautakunta merkitsi tiedoksi Aurinkovoimaloiden mahdollisuudet ja vaikutukset maankäyttöön -selvityksen ja päätti, että selvityksen periaatteet yli 15 hehtaarin kokoisten aurinkovoimaloiden sijoittamiselle Porvoon alueella ovat ohjeena, kun osayleiskaavoja, asemakaavoja ja muita suunnitelmia ja ratkaisuja valmistellaan päätettäväksi.

Oikaisuvaatimuksen sisältö:

Oikaisuvaatimuksessa pyydetään muutosta siihen, kuinka lähelle teollisen kokoluokan aurinkovoimala voi sijoittua asuinrakennuksiin ja vapaa-ajanasuinrakennuksiin. Oikaisuvaatimuksessa ehdotetaan, että 200 metrin etäisyyden sijalle etäisyys asuintaloihin ja vapaa-ajan asuinsuinrakennuksiin tulee olla 350–500 metriä. Lisäksi oikaisuvaatimuksessa pyydetään tarkennusta ohjeeseen ” Porvooseen pohjavesialueille ei tule sijoittaa aurinkovoimaloita”.

Perusteluina oikaisuvaatimuksessa esitetään mm:

Aurinkovoimalat erillisille alueille pois asutuksesta, 200 metriä on liian lähellä. Paloturvallisuuden takia. Oikeus asua maaseudulla luonnollisessa ympäristössä (teollisuusalueet omille eri alueilla). Maisemointi puilla lisää vain tulipalon leviämisvaaraa. Aurinkovoimalat olisivat sodan syttyessä ensimmäisiä hyökkäyskohteita, siitä syystä parempi mitä suurempi etäisyys asuintaloihin. Etäisyysperiaate on syytä punnita tarkkaan, sillä aurinkosähköpuistot ovat 25 - 50 vuotta omilla paikoilla. Nyt olisi vielä aikaa toimia viisaasti, jotta ei maaseutu tyhjene vielä tästä lisää. Voi koitua vielä monen kuntalaisen harmiksi, kun asuinympäristöä muutetaan /pilataan, jos ei noudateta viisautta päätöksiin, että saataisiin kunnon etäisyyksiä aikaiseksi.

Kaikissa jo olemassa olevissa aurinkosähkövoimaloissa on raportoitu satojen metrien etäisyyksistä pohjavesialueeseen. Aurinkosähkövoimaloiden riskeistä johtuen on etäisyysvaatimukset tehty. Laki kieltää pohjavesien saastuttamisen tai riskeeraamisen. Etäisyyttä pohjavesialueille tulisi lisätä. Oikaisuvaatimuksen liitteenä on kuvia jo olemassa olevista teolliskokoisista aurinkovoimaloista sekä etäisyyskuvia Yliken kylästä.

*Vastaus oikaisuvaatimuksessa esitettyihin vaatimuksiin
perusteluineen*

Suurten aurinkovoimaloiden rakentaminen on voimakkaassa kasvussa Suomessa, ja hankkeita on selvitysvaiheessa ja suunnitteilla myös Porvooseen. Aurinkovoimaloiden suurimittakaavainen sähköntuotanto ja siihen liittyvät vaatimukset ja vaikutukset ovat haastavia ja uusia. Tämän takia tilattiin Porvoota koskeva selvitys ”Aurinkovoimaloiden mahdollisuudet ja vaikutukset maankäyttöön”.

Selvityksen tavoitteena oli eri toimintojen yhteensovittamisen kautta löytää Porvoosta aurinkovoimaloiden rakentamiselle parhaiten soveltuvia alueita ja samalla vähentää aurinkovoimaloista aiheutuvia haitallisia vaikutuksia. Selvityksen tavoitteena oli myös laatia kriteerit ja periaatteet teollisuuden mittakaavan aurinkoenergiavoimalaitosten sijoittamiseksi Porvooseen.

Työn alkuvaiheessa toteutettiin kysely asukkaille ja maanomistajille ja järjestettiin sidosryhmätyöpaja sekä pidettiin sidosryhmähaastattelut, joiden tarkoituksena oli selvittää sidosryhmien näkemykset aurinkovoiman sijoittamisesta Porvooseen. Nämä näkemykset huomioitiin paikkatieto- ja karttatarkastelun kriteeristöissä ja alueiden paremmuusluokittelussa. Kyselyn ja työpajan tulokset otettiin myös huomioon, kun valmisteltiin keskeisiä periaatteita aurinkovoimaloiden sijoittamiselle.

Paikkatietotarkastelussa tunnistettiin ensin aurinkovoimalle täysin soveltumattomat alueet, kuten luonnonsuojelualueet, arvokkaat maisema-alueet, arvokkaat kulttuuriympäristön alueet, ja pohjavesialueet. Lisäksi otettiin huomioon asutus, sähköverkon läheisyys ja maaston kaltevuus. Näiden jälkeen rajattiin soveltuvat kohteet jatkotarkastelua varten. Työssä pyrittiin tunnistamaan mahdollisia esimerkkialueita aurinkovoiman sijoittamiseksi, jotka eivät vähennä merkittävästi metsäalaa.

Porvoosta on löydettävissä melko rajallisesti teollisen kokoluokan aurinkovoimaloille soveltuvia alueita, koska asutusta on paljon ja alueella on paljon erilaisia luonto-, maisema- ja muita ympäristöarvoja. Avoimet alueet, jotka sijaitsevat kauempana asutuksesta, olisivat lähtökohtaisesti soveltuvimpia alueita aurinkovoiman tuotannolle. Selvityksessä Kilpilahden läheisyydestä löytyi parhaiten teollisen kokoluokan aurinkovoimaloille soveltuvia alueita.

Selvityksen tuloksena laadittiin seuraavat keskeiset periaatteet yli 15 hehtaarin kokoisten aurinkovoimaloiden sijoittamiselle Porvoon alueella:

- Alueet, jotka ovat merkityksellisiä luonnon kannalta tai jotka on määritelty arvokkaiksi maisema-alueiksi tai arvokkaiksi kulttuuriympäristön alueiksi, eivät sovellu aurinkovoimaloiden sijoituspaikoiksi.
- Vähintään 200 metrin etäisyys asuinrakennuksiin ja loma-asuntoihin sekä Natura- ja luonnonsuojelualueisiin, ja vähintään 500 metrin suojavyöhyke arvokkaisiin maisema-alueisiin
- Pohjavesialueet eivät sovellu aurinkovoimaloiden sijoituspaikoiksi.

- Yhtenäiset laajat metsäalueet tai metsäalueet, joilla on erityisiä ympäristöarvoja, eivät sovellu aurinkovoimaloiden sijoituspaikoiksi.
- Metsäalueille sijoittamista tulisi pääsääntöisesti välttää.
- Korkeintaan 2 km etäisyys sähköverkkoon.

Lisäksi periaatteissa on mainittu, että teollisen kokoluokan aurinkovoimalan sijoittaminen vaatii aina tapauskohtaista harkintaa. Esitetyistä periaatteista voidaan tapauskohtaisesti poiketa, esimerkiksi asutuksen suojavyöhykkeestä tarkemman vaikutustarkastelun ja asianmukaisten lieventävien toimien, kuten maisemoinnin, avulla. Toisaalta vaikutusten arvioinnin perusteella asutuksen tai ympäristöarvojen vuoksi tarvittavat suojavyöhykkeet voivat olla edellä esitettyjä periaatteita huomattavasti suurempiakin.

Kaupunkikehityslautakunta hyväksyi edellä esitetyt periaatteet ohjeeksi, kun yli 15 hehtaarin kokoisten aurinkovoimaloiden sijoittamiselle, kun osayleiskaavoja, asemakaavoja, ja muita suunnitelmia ja ratkaisuja valmistellaan päätettäväksi.

Oikaisuvaatimuksessa esitetty etäisyys asutuksesta voi olla hyvinkin perusteltu tapauksissa, jossa aurinkovoimala sijoittuu alueelle, jonne on lähiasutuksesta käsin esteetön ja avoin maanviljelymaisema ja voimala muuttaa maaseutuympäristön luonteen oleellisesti. Toisaalta aurinkovoimala voi sijoittua alueelle, josta se ei näy lainkaan lähiasutuksesta katsottuna eikä aiheuta erityistä maisemahaittaa eikä muutakaan merkittävää haittaa lähiympäristölle.

Aurinkovoimalan rakentamisesta pohjavesialueille ei ole kansallista ohjetta. Selvityksessä on sivulla 10 esitelty, mitä suunnittelussa tulee ottaa huomioon, jos aurinkovoimala sijoitetaan pohjavesialueelle. Porvoon veden raakavetenä käytetään pohjavettä ja tekopohjavettä, ja pohjavesien suojelu onkin Porvoossa erityisen tärkeää. Varovaisuusperiaatetta noudattaen ohjeessa päädyttiin siihen, että Porvoossa pohjavesialueet eivät sovellu lainkaan aurinkovoimaloiden sijoituspaikaksi mahdollisten riskien takia. Aurinkovoimalan etäisyys pohjavesialueille on aina syytä arvioida huolellisesti ja tapauskohtaisesti.

Tehty selvitys ja hyväksytyt periaatteet ovat valmistelulle ohjeena, kun osayleiskaavoja, asemakaavoja, ja muita suunnitelmia ja ratkaisuja valmistellaan päätettäväksi. Aurinkovoimalan ympäristövaikutukset pitää aina arvioida huolellisesti, etsiä haitallisten vaikutusten lieventäviä toimenpiteitä ja kuulla naapureita ja muita osallisia. Ohjeiden mukaan vaikutusten arvioinnin perusteella asutuksen tai ympäristöarvojen vuoksi tarvittavat suojavyöhykkeet voivat olla edellä esitettyjä periaatteita huomattavasti suurempiakin.

Oikaisuvaatimus ei edellä mainituilla perusteilla anna aihetta muuttaa kaupunkikehityslautakunnan päätöstä 17.12.2024 § 204

Liite
Oikaisuvaatimus

Kaupunkikehitysjohtaja

Kaupunkikehityslautakunta päättää hylätä päätöksestä 17.12.2024 § 204 tehdyn oikaisuvaatimuksen.

Päätös

Kaupunkikehityslautakunta päätti hylätä päätöksestä 17.12.2024 § 204 tehdyn oikaisuvaatimuksen.